

TIDEVARVET

Nr 43 · 22 Oktober

Nr 43 · 5 årg. 1927

Tidevarvet N:r 43

Valen i Norge ha väckt stort uppteend på grund af den oväntade framgång som arbetarpartierna haft över hela landet medan högmert, det hittills varande regeringspartiet, och de frisinnade förlorat i motsvarande grad. Tidevarvet behandlar i dag valen ur två olika synpunkter. Ledaren *Klaskampen under historiens dom* ser valen närmast som de klasskampval de äro och visat sig vara.

Redaktionssekreteraren i Norges Kvinder, fröken *Birgit Nissen* låger i artikeln: *Kötknan i Stortinget och kvinnorna utanför* upp kvinnornas synpunkt på valen. Hon förebådar med anledning av kvinnornas dåliga placering ett kvinnoparti för nästa val. Fröken Nissens förtäglighet att den enda kvinnan i Norges Storting torde bli en representant för arbetarpartiet i Oslo, synes ha gått i uppfyllelse. Arbetarpartiet har nämligen där erövrat det mandat som behövdes för att hon skulle bli placerad.

Artikeln *PanEuropa och Nationernas förbund* slutar också med att understryka den oerhörda betydelsen af de val som nu skola ske överallt i Europa.

Ett propagandamöte för kvinnlig idrott hölls torsdagen - den 20 oktober av Svenska kvinnors centralförbund för fysisk kultur. Vi återkomma i nästa nummer till en redogörelse för mötet.

Olyckliga Moder Indien.

Av Elin Wägner.

Moder Indien heter en nyutkommen bok af journalisten Katherine Mayo. Den har fått betyget att vara den märkligaste som skrivits öfver det indiska problemet under de sista årtiondena. Säkert är att den gjort sensation i England och skandl i Indien och att den är uppe i diskussionen så snart det blir fråga om rasproblemen.

Nå, den må vara en skandal eller glädjekälla för dem avlöjas eller upprättas av den. Men behöva vi ta del af dess innehåll?

Det synes föreligga olika skäl för oss att göra det.

Vi leva i en tid som börjar betviva den vita rasens plikt och rätt att styrta och tillgodogöra sig världen. Detta tvivel har uppstått icke blott bland de styrda utan också hos de styrande. Demna bok är ett briljant utformad försvar för den vita rasens närmast Englands, rätt att härska över andra folk. Den vill återge den vite mannen hans auktoritet genom att visa att han med sina möjliga misstag, till exempel världskriget, dock står himmelsvitt över de vidskepliga, okunniga, grymma och förslönde millioner som lyda under honom, ja vill bevisa att dessa skulle gå omkullen under utan hans regemete. Den gör de omyndigas frihetssträvanden löjliga, förtäma och farliga. Man kan inte lika dem vid annat än en barnunges kink, när den förbjödes att leka vid avgrundens rand.

Men är detta sant om Indien där våra egna rasfränder bo då kunna liknande argument försvara exploateringen af alla jordens raser och

rikedomar. I så fall är läget detta: om inte världen ska tjunka ner i hoplös förvirring, måste den vita rasen med värde bekämpa de uppstigande frihetsrörelserna på

Gandhi.
varje punkt af jordklotet och pressa sin livsform på de andra raserna.

De som icke tro på detta sätt att lugna folks ens oro, som se den vita rasens överhöghet som en kort period i historien, vilken skall avlösas af rasernas brödraskap, ja hålla denna tes mitt i ansiktet på omöj-

ligheten själv — de ha anledning till ta del af en sådan utmaning.

Desutom ha vi i denna tidning särskilt hjärtat för Indien och dess strävan efter jämberdighet inom brittiska imperiet. Vi ha under de senaste åren sökt följa den en smula, sådan den förkroppsligat sig i Gandhi. Det angår oss därför om det heter, att Gandhi är en självbedrögare som kämpat för en sjuk och orimlig sak.

Katherine Mayo har tydligen haft alla portar öppna och tillgång till förstahandsmaterial. Hon har rest genom Indien härs och tvärs, träffat allt slags representativt folk ur den engländiska, hinduiska och mohammedanska världen. Hon har sett insidan af tempel och sjukhus, slädd och byrat hur det sen kan vara med hjärtat och njurar.

Det är en ohygglig bild hon som resultat af sina undersökningar ger af Indien. Jag kan lägga handen på denna bok och säga utan förbehåll att det är den hemskaste bok jag läst. Den är värre än den värsta krigsbok. En sådan skildrar ett absurdt, övergående tillstånd. Här får man en bild af ett elände och mörker som uppges vara den normala tillvaron för 300 millioner människor och som synes hopplöst, bottenlöst och meningslöst.

Tala om slöserier af kraft och liv i världskriget. I Indien dö 25 millioner barn om året. Över 3 millioner kvinnor inom varje generation dö i barnsäng. Medellivslängden i Indien är 23 år. De få är människor ha att leva, är märkta av fattigdom och maktlöshet. De visa, innan de nått mogna.

Boken anklagar Indien. För att det fasthåller vid sitt elände och för att det skyller detta elände på engelsmännen. Detta är svart ofacksamhet, säger förf. till indierna. Det är nämligen engelsmännens förtjänst att folket överhuvudt existerar. Utan deras skydd skulle starkare raser komma norrfrån nu som fordom, och de skulle sapat bort ur jorden yta. Utan deras järn vägar, vattenanläggningar och hälsovårdande åtgärder, skulle ni ha förgåtts af hunger och sjukdom.

Et elände har helt andra orsaker än brister på fört: »Hela pyramiden af indiernas kroppsliga och andliga lidanden, fattigdom, sjukdom, okunnighet, mindervärdskänslan som förräder sig genom käinlighet för förolämpningar, vilar på en fysisk bas. Denna bas är helt enkelt sättet han föds på och han, sexualliv från första början.»

Detta påstående är dokumenterat genom en skildring af hinduernas sexuella vanor, barnräkningskunnighet och kvinnornas ställning, en skildring vars vedervärdiga detaljer man inte kan vräka över på en värnlös läsare. Det är en skildring af grymhet, utsävningsar, perversitet och vidskeplighet allt uppbyggd till religion. Mannens härfälle öfver kvinnan har här löpt innan ut och kan inte gå ihänge. Hon blir bortglömd som barn och påtvingad moderskap under den tid då hon skulle leka med dockor. Sedan måste hon viljelös enligt religionens bud låta sig hanteras och brukas af mannen. För sin själs frälsning måste mannen forstärkt möjligt äga en son, gärna redan vid tretton, fjorton år. Men kvinnan som skall ge honom den och så rättfärdiga tillvaro, betraktas under födan; det som oren och knuffas in i en smutsig skrubb för att undergå obekvärlig behandling i smutsiga gamla parias kvinnors händer. Den som föder en flicka eller ett dött barn, vilket senare ofta händer de små misshandlade mödrarna, föraktas och föraktar sig själv ty hon tillvaro, betraktas under födan; det som oren och knuffas in i en smutsig skrubb för att undergå obekvärlig behandling i smutsiga gamla parias kvinnors händer. Den som föder en flicka eller ett dött barn, vilket senare ofta händer de små misshandlade mödrarna, föraktas och föraktar sig själv ty hon tillvaro, betraktas under födan; det som oren och knuffas in i en smutsig skrubb för att undergå obekvärlig behandling i smutsiga gamla parias kvinnors händer. Den som föder en flicka eller ett dött barn, vilket senare ofta händer de små misshandlade mödrarna, föraktas och föraktar sig själv ty hon tillvaro, betraktas under födan; det som oren och knuffas in i en smutsig skrubb för att undergå obekvärlig behandling i smutsiga gamla parias kvinnors händer.

Ett Smålandsförbund Vem är vårt tids häxa?

av Frisinnade Kvinnors Riksförbund.

— Byråkratien.

Söndagen den 28 aug. samlades i Nässjö 18 frisinnade kvinnor från skilda delar af Småland, kallade af fröken *Ebba Holgerson*, till gemensamt överläggning. Efter ett orienterande föredrag af fröken Holgerson beslöde de närvarande att i respektive hemorter intressera sina avdelningar för bildandet af ett Smålandsförbund.

Söndagen den 28 okt. samlades man ånyo i Nässjö. Frisinnade sammanslutningar i Västervik, Hultsfred, Eksjö, Nässjö och Tranås hade beslutat att tillhöra förbundet, om ett sådant kom till stånd. Efter en längre överläggning under fröken Holgersons ordförandskap beslöde de 15 representanterna att Smålandsförbundet af F. K. R. skulle bli verklighet. Man diskuterede stadgförelse, och detta skulle vidare utarbetas av en interimstyrelse. I denna invaldes följande personer:

1. Fru Ingeborg Rosén, Nässjö ordf.
2. Fru Helga Sjöstrand, Eksjö v. ordf.
3. Folkskollärarinnan Maria Johanson, Eksjö sekr.
4. Fabriksyster Elsa Pehrsson, Jönköping.
5. Folkskollärarinnan Lydia Åkesson, Hultsfred.
6. Folkskollärarinnan Judit Gustafsson, Nässjö.
7. Majorskan Anna de Maré-Svensson, Eksjö.
8. Fru Anna Kronbeck, Västervik.
9. Fru Lydia Stille, Tranås.
10. Fröken Helga Nordholm, Torne.
11. Fröken Thea Larsson, Österköberga.

Det svenska folket utmärker sig inte genom organisationsförmåga utom några få undantag såsom Gustaf Vasa och hr Lundom i Kirona — vår livsyn är allt för stirslagen. I stället äro vi ett byråkratisch folk. Förr i världen trodde vi på jättar och troll, häxor och spöken! En upplyst tid har lärt oss att i stället tro på lagarnas övernaturliga makt och därför böja vi knä för deras lydiga tjänare byråkratismen. Dagens lösenord är byråkrati, det är något, som flertalet kan ona sig om. Där känner det konservativa läget fred för den stora hopen, för massorna, som de frukta! Där finna socialdemokrater och kommunister sakkunskap — utan befähigheter för partiets ansende, och en eller annan frisinnad med liberala tänkesätt eller övntank — om inte söka tröst för sin grundäskänning — kanske åtminstone förvärva ett fortlvigt levedörod.

Det är det egendomliga med byråkratien, att den med naturnödvändighet för med sig en ännu vidsträcktare byråkrati. Ty alla dessa

ämnesverk och institutioner, som skapas av en välordnad byråkrati måste i ett välordnat samhälle underkastas revision och inspektion, något som ytterligare framkallas genom den moderna företelse, som under namn af försökning och dylikt breder ut sig, särskilt bland de mera betrodna i samhället. I och för sig dyrbar, blir byråkratin ytterligare dyrbar därigenom, att den måste betalas flera gånger om. Först skall lagarnas tillkomst betalad, sedan alla de institutioner, som därav följa, vidare tillsyn öfver dessa institutioner, det må gilla handhavandet av statens högsta angelägenheter eller allen de skumgjungel som skildes spådvälar får att dricka. Och slutligen — byråkratien ägnar sig åt varje verksamhetsområde, således även svarsambetsområde — en årlig besparingskommitté. Byråkratin arvar ingenting heligt, ingenting, privat, allt skall inordnas under offentligheten, allt skall dragas fram i offentlighet.

Det är förfärligt dyrt och förfärligt banalt!

Det svenska folket utmärker sig inte genom organisationsförmåga utom några få undantag såsom Gustaf Vasa och hr Lundom i Kirona — vår livsyn är allt för stirslagen. I stället äro vi ett byråkratisch folk. Förr i världen trodde vi på jättar och troll, häxor och spöken! En upplyst tid har lärt oss att i stället tro på lagarnas övernaturliga makt och därför böja vi knä för deras lydiga tjänare byråkratismen. Dagens lösenord är byråkrati, det är något, som flertalet kan ona sig om. Där känner det konservativa läget fred för den stora hopen, för massorna, som de frukta! Där finna socialdemokrater och kommunister sakkunskap — utan befähigheter för partiets ansende, och en eller annan frisinnad med liberala tänkesätt eller övntank — om inte söka tröst för sin grundäskänning — kanske åtminstone förvärva ett fortlvigt levedörod.

varom inte, nedbringa Edra livsmedelskostnader genom inköp i våra butiker

KONSUMTIONSFÖRENINGEN STOCKHOLM

Äro Edra inkomster för stora?

Men den ortodoxe hinduen af de högre kasterna håller inte bara sina kvinnor i slaveri utan också af halvsvältande gamla kvinnor som det skulle vara en god gärning att slakta. Och de bildade indierna vad göm de? Ge de sina liv af att befrida

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Sjussplan 1, 2 tr, Stockholm.
REDAKTÖR:
Elin Wägnér.
 Mottagningstid kl. 10-11.
 Telefon Norr 48 42.
EXPEDITION:
 Telefon Norr 282 43.
 Kontorstad kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.
PRENUMERATIONSPRIS:
 För hela kr. 6:-, halvår kr. 3:50,
 kvartal kr. 2:-, Lösnamur 15 öre.
ANNONSPRIS:
 I text 20 öre
 per millimeter.
 Textbild eller särskilt begärd
 plats 25 öre
 Linköln Bloms Boktryckeri
 STOCKHOLM 1927.

HOSTOL
 ÖVERFÄRDAD BRÖSTKÄRRAMELL
 N.M. DRÖTTNINGENS HÖVLLERBANTOR
 Sockerbjerg-Åkesh. Ögryta. Sjöholm.
 Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.
Gymnastikdräkter
 av trikk till alla åldrar, av ty till beställning.
 Stort lager av N. F. K-livstycket för barn och vuxna.
 Fremmedsakändes bredare o. smalar med
 utan utslak, finnes o. kan beställas i
**Anna Ahlströms Manufaktur och
 Kortvarusaffär,**
 Götgatan 95. Tel. Sö. 31 184.

K. J. LUNDBERGS
Borst- & Penselfabrik
 - STOCKHOLM -
 Varvgatan. Tel. Sö. 137 68
 Rekommenderas. Förstklassigt
 Arbete.

Carl E. Lindgren
Birger Jarlsгатan 5

Palskappor
Palsgarnityr
 Beställningar och
 modernisering av pilsverk.

Berliner Bock Dricka
 Damernas Favoritdryck.
 Måltidsdricka.
RÄSUNDA BRYGGERI A.B.
 i. el. Hagslund 10. Postadr. Räsunda

Vid köp av villa
 i Åppevik, Smedsfilen och Ås-
 vand Eder förtroende till
Bygghästarnas Villbyrå
 Höglandstorgets hållplats.
 Tel. Åsten 555.

Tufvesson Blomsterhandel
 GÖTGATAN 16
 STOCKHOLM.
 Förstklassiga blomsterarbeten.
 Telefoner Söder 330 60, 34 80.

Glem ej
Spångbergs Blommor!
 12 Birger Jarlsгатan 12

DAMER!
 Vid beställning av kåldölar och blous
 vand Eder förtroende till
MODE-ATELJEN
Sigrid Arnersson
 (Inneh. K. Fredrikson)
 Västerlånggatan 68, 4 tr.
 STOCKHOLM
 Telefon: N. 68 10.

Sjukvårds- och Förbandsartiklar
 Kirurgiska Communiçor, Band-
 dagar alla slag, Elektriska Hög-
 apparater, Induktionsapparater,
 Aderbröskstrumpor, Bräckband,
 Ryggbjälke, Grossskorsetter och
 Cirkalar, Bröstbjälke, Lungskyddare,
 Sköldbränne, Lågbyxor, Dumbind-
 or, Barksvårdsartiklar alla slag
 m. m. Bestik eller tilläkriv oss.
 Illustrerade kataloger gratis.
Mastur Special
 Västerlånggatan 68
 (Inghj. & Passen)
 Birger Jarlsгатan 9
 STOCKHOLM

Tidevarvets Rådfrågningsbyrå för föräldrar
 Regeringsgatan 31, 3 tr, Stockholm.
 Öppen dagligen kl. 11-15. Läkare träffas
 måndagar kl. 12-15, torsdagar kl. 18-19.
 Tel. Norr 8043. Besvarar även frågor per
 brev.
 Dr. Ada Nilsson, Byråns föreståndare.

Mathilda Staël von Holstein
 Ledamot av Sveriges Advokatksamfund.
Malmorgsgatan 3, Stockholm.
 Telefon 244 88, Norr 244 19.
 Familjerätt, Hyresrätten, Testa-
 menten, Bonnappteckningar, För-
 frågningar från landsorten bevaras
 osengade.

EVA ANDÉNS Advokatbyrå
 Inneh. Eva Ahde. Ledamot av Sveriges
 Advokatksamfund.
 Hekelsgatan 14. Tel. 75 78, Norr 183 26.
 d. L. A. Valberg.
 STOCKHOLM.
SPECIALITÄT: Familje- och arvsvår-
 dsrättsliga och försäkrings-
 försäkringsuppdrag.
 Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg
 Ledamot av Sveriges Advokatksamfund.
 Norrlandsgatan 8B-2C, Stockholm.
 Tel. 147 90 N. 101 30.

Doktor Inez Laurell
 Sibeliegatan 9, Sthlm. Tel. 741 71.
 Hemopatisk behandling.
 Tid för mottagningen bestäms per
 telefon, helst 9:30-10 fm.

TANDBLÅKARE
ELSA ARRHENIUS
 Kungstorgsgatan 6, invid Birger Jarlsгатan.
 Tel. Norr 70500, T. Bostaden: Norr 19315.

Tandl. Greta Bergman,
 Hantverkargatan 88, 1 tr. Hörsel-av S. E.
 Eriksson, 40 tr. 4 e.
 Tel.: Kh. 6485. Bostad: Norrviken 132.

Infört genom
Stockholms Tandläkareförening
 Tandläkare
Ester Asarnej
 Engelbräktsgatan 15-17.
 Mottagn. efter översenkelshene
 pr tel. N. 16044.

ALMA AXELSSONS
Förlösningshem,
 Linnégatan 19, mottager inackord, även
 för längre tid, tryggt o. osten vilt. Tel.
 778 24.

Medicinsk och Elektrisk Hår- och Ansiktsbehandling
 Bortl. av värter, bruna fläckar, lik-
 fornas med violetta strålar. Gen. hå-
 rskäl bortl. med elektrobehandling.
 Manicurer, Pedicurer f. damer o. herrar
Hilda Jonson
 Göbgat. 18. Tel. S. 332 99, Stockholm

Klasskampen

under historiens dom.

Det norska folket har gått till val. Under vilka förutsättningar? Klasskampens! Högernaparitet eller majoritet för arbetarepartiet, därom har striden stått, andra möjligheter finns inte. Det gäller inte bara vilket parti, som skall sitta vid styret, utan ett offentligt tillkännagivande av ett man gått in för klasspolitiken. Detta är det betydelsefulla. De ekonomiska frågorna ligger förgrunden, det är på dem, man går till val, och de skola lösa i klasskampens tecken. Mellanpartietna mäktiga eller längre hävda sin ställning, fräisnande venstern har frivilligt avstått från sina rättigheter genom att gå högers ärenden, och de radikala, eller venstre, kämpa åtminstone för närvarande en till synes hopplös strid.

Vilken riktning man än byllar och önskar framgång, väcker grevvis det norska valet stort intresse i Sverige. Vad som händer i Norge, händer ett oss närliggande folk, och de förhållanden, som där råda, är ju alldeles likartade med våra. Även vi ska gå till val inom kort sannolikt även för klasskampen till klasspolitiken. Tillhör man inte det konservativa eller det socialdemokratiska partiet, bör man sluta förbund med något av dessa för att, som slagordet heter, göra sig gällande.

Man frågar sig - är den strid och strävan för ett rättfärdigare samhälle, som gått genom tiderna - vad tjänar oss till? Aht, som Århundradens madosamma arbete byggt upp, försörjdes i ett enda drag i krigens ofattliga råhet. Trots allt, är det penningen, som har makten, och de ekonomiska intressena, som är avgörande. Är allt annat förgäves? Är det sant, att rätt har den allena, som har makt, Det ser så ut! Men ett är det märka. De samhällsformer, som frambrings på denna väg, som bygga på våldet och penningen, ha alltid vunnit sig ramla på just sin egen tro, de ha fallit för en starkare makt än annu mera pengar och mera våld. Historien säger visserligen, att makt är pengar, men den har samtidigt alltid, - om det må gälla folk eller enskilda - att det för innehavaren är en mycket tillfälligt makt. Man bör ej läsa det första utan att också ta hänsyn till det sist. Det är det missgung som skett, och som störstat riken och deras maktgående. Historien låter oss se det bristfälliga i gängse samhällsformer, den bresider inte möjligheten av andra med bärande grundval.

Vi sända de radikala i Norge vår hälsning! Vi önska dem övertygelses kraft i med- och motgång!

Ottomaner, 2 bädd, mont. 138:-
 i s i 95:-
 Schälänger 28-..... 60:-, Du-
 chatel 30:-, Madraser 8:-, Flock, Kroll-
 splint 60:-, Tagel 4:50, Träll 30 öre kg.
 Begär realisationstillfället.
DANIELSSONS VÄRSTÅDEL.
 Metaregsatan 6, (slutet av Södermannagat.)
 Stockholm. (Etab. 1895). Tel. Söder 766.
 Köp direkt av lackmäst!

Olga Eldmahl
 Modemagasinet
 Kungsgatan 53. Tel. 108 51.
 STOCKHOLM.

Kvartslampor i 50
 Dinterl 20-..... Ulleviaviolett strålar.
 Mångfaldig praktfull. Läk. rek.
 Elektriska Central Institutet,
 Stureplan 12, 4 tr. J. H. Gustafsson,
 Tel. Norr 197 92.

Kvinnorna i Stortinget och kvinnorna utanför.

Hösten har stått i valets tecken. Den 17 oktober ägde valet rum till 1928 års Storting. En av Stortingsperiod börjar änyo utan kvinnorna. Av allt att döma kommer det inte att finnas en enda kvinnlig representant i Stortinget, när det börjar arbetet efter nyår. Kvinnornas valkampanj har förts uteslutande inom de redan bestående partierna och överallt under männens ledning och överinseende. Valordningen i och för sig gör det mycket svårt för en ny person att bli vald, varför kvinnorna hållas utanför enbart därigenom. Änu ha våra politiskt vakna kvinnor icke kunnat samla sig till det stora slag, som måste slås för att trots allt motstånd i en orättfärdig valordning, och trots männens ovilja och många kvinnors egen likgiltighet några kvinnor skall kunna vinna sätt och stämning i vår nationalförsamling liksom i Nordens andra länder. I kommunala styrelser och nämnder rum om i landet ha vi icke så få kvinnor - ja en kommun, Utsire, styres helt och hållet av kvinnor! Men i stortinget ha vi hittills under alla de år som de norska kvinnorna varit politiskt fullnyttiga endast haft två representanter. En del suppleanter ha vi naturligtvis haft, men då de sällan eller aldrig varit inkallade, så är ju detta faktum mycket litet tillfredsställande för alla dem som ansåg det som en mycket viktig sak, att vägen till Stortinget brytes upp för kvinnorna. Glöden från rösträttskampens dagar har slocknat hos våra kvinnoaktiviteter. Organisationerna ropa på en ny valordning och en av dem, Kvindernes vælgerforening, har två gånger försökt med egen lista vid de kommunala valen i Oslo men lidit fullständig nedslag bägge gånger.

Part i kvinnornas arbete för deltagande i det politiska livet som först, när Kvindernes Enhetsfront bildades före stortingsvalet 1924. Det var en skara politiskt och socialt vakna och energiska kvinnor, som i ett manifest samlat kvinnorna kräv till partierna, till folket representanter. Punkterna i detta program är ett riktigt uttryck för, hur de norska kvinnorna i stort sett betrakta de politiska och sociala förhållandena. De visa, vad vi uppstår och de lägga grunden för vårt vidare arbete. Enhetsfronten var ett arbetsutskott, som skulle verka för kvinnors sak inom partierna och denna upplysningskommitté bestod av två kvinnliga representanter från vart och ett av de olika partierna. Partidjävulen hade fullständigt tagit makten ifrån oss, striden stod så skarpt mellan de två ytligt lyghetspartierna till höger och vänster: högern och kommunisterna, att det var fullkomligt hopplöst att försöka bilda ett nytt fräisnatt kvinnoparti. Själva kampen för att få

kvinnor valda har under allt det säkert nyttiga och nödvändiga upplysningsarbete, som Enhetsfronten bedrivit, skjutits i bakgrunden.

Enhetsfronten har också i år sänt sitt program till partistyrelserna men representationskårsnäset har av våra kvinnoaktiviteter och av våra politiskt arbetande kvinnor, änyo försummats. Följden härav blev också synlig i partiernas kandidatlistor, allteftersom de framträdde i september månad. Nedslaget är också denna gång fullständigt för kvinnorna. Men vad kunde man annat vänta! Vi visste ju att mot det starka motstånd, som vi möta, måste det sättas ett maktigt samarbete och en stark plan att arbeta efter, och detta har icke skett. Partierna och deras mest aktiva kvinnliga anhängare tycks även vara ganska tillfreds med situationen, som den är, men i andra läger tycks dock inför detta val harmonin börjat vakna och tanken på att om möjligt bilda ett hela landet omfattande kvinnoparti kommer strax efter valet att på allvar tagas upp till diskussion.

Under sista sessionen av förra Stortingsperioden hade vi en kort tid samtidigt tre kvinnliga suppleanter i Stortinget. Det var helt enkelt oerhört! Man började förstå, att detta mycket väl gick an. Men frågan är om det kommer att inträffa så utomordentliga förhållanden i en kommande period.

Situationen är vid detta val följande: De partier, som uppsatt lista äro sju till antalet, nämligen högern, fräisnande vänsterpartiet, bondepartiet, vänstern, det radikala folkpartiet, det norska arbetarpartiet och kommunisterna. I landets 29 valkretsar (fylkena och dess städer) har det ett som allt uppsatt 2000 kandidater, 65 av dessa äro kvinnor. Sammanlagt skall väljas 150 stortingsrepresentanter, så egentligen kunde man ha varit mycket belåtna med de 65 kvinnorna bland de 2000 kandidaterna, för så vitt dessa 65 kvinnor eller åtminstone någon av dem, placerats på platser där de hade hopp om att kunna bli valda. Men på ett enda undantag när ha de kvinnliga kandidaterna satts så långt ned på listorna, att de äro säkra om att icke bli valda. Det enda undantaget är fru Helga Karlsson, arbetarpartiets duktigaste kvinnliga politiker i Oslo, som placerats som nummer fyra på en lista. Vid förra valet fick partiet tre representanter i Oslo, men situationen har sedan dess ändrats genom den stora sammanslagningen mellan arbetarpartiet och socialdemokraterna. Här finns alltså nu ett hopp.

En ganska liten skara suppleanter är för övrigt det enda vi kunna göra oss hopp om att få.

Men harmonin har börjat pyra i ett och annat energiskt sinne och om norska kvinnor nu taga steget ut och samla sig till ett eget kvinnoparti såsom en kristidsstöd för kommande kommunala val och nästa Stortingsval, då kommer det också att bli både makt och mening i kvinnornas nästa valkampanj i Norge. Tanken har så länge legat ogrodd i väntan på att bli prövd att det funnit samlas starka krafter bakom dem, när den äntligen sättes i verket.

Olyckliga Moder Indien.

(Forts. fr. sid. 1.)

folket ur okunnighet och förnedring? Nej! de skylla allt på engelsmännen och föreställa sina krafter i agitation för en frihet som skaffa våra Indiens olycka. De leka politiker, och de fordrar att bli försörjda av engelsmännen genom att få plats i den indiska förvaltningen.

Allt detta kan ju icke sägas om Gandhi och hans vänner och han säger det heller icke. Han vet bättre än Katherine Mayo, att Indiens fröhet först och främst betyder frihet från andra och band. När han misslyckades med sin non-cooperationspolitik, begav han sig ner på djupet för att göra verket från grunden. Han strider mot barn-äktenskapen, kvinnans slaveri och parasit-örnehå. Men boken anklagar honom för att han tar avstånd från den västerländska lifsvornen och den engelska regimen, för att han vill hjälpa Indien att finna sig själv och leva sitt eget liv.

Wells och lady Rhonda.

(Forts. fr. föreg. sida.)

choklad och men och det utomordentliga värde de äga därigenom att de få föda barn då och då. Men filosofen och skönheten för skönlitens egen skull eller drömmar! Hummel! Inne ditt dugli Muhammedanerna vet, att de inte ha någon själ och de säga det också. Vi vet det men vi hålla upp skenet... Ingen kvinnas har någonsin målat en kärlek till konst eller vetenskap för de tomna hörsamlig eller filosofat för vetenskaps skull som små gäckar.

Men om en kvinna är ung och vacker och gift och vet sitt plats i livet kan hon enligt Wells evangelium ha ett visst värde. Hon kan hjälpa sin make, hon kan vara en god sagn. Hon har ett visst existensberättigande om hon gör sin make till sin skapen och ledare, om hon alltid tänker på honom först framför barn, om - uträknet för hennes tillvaro här i världen! - om hela hennes liv och tankar kretsar omkring honom, kort sagt om hon lever efter Mittos ord «He for God only» för God in him. Men är hon gammal och ogift, så bort med henne! Håll henne, frukta henne, förtäliga henne!

Allt vad Wells säger i Marriage om det fasansfulla hos en civilisation vars värdepårande klasser fört bortskämts till låga, till femtio procent av sina föregångare är sant nog. Men han inget slut till mot sina honora, när han låter Trafford boka till Marjorie: «Du måste lämna Bond Street, du och dina dötter, liksom Israels barn lämnades de egyptiska köttgrytor». Men hur kan han tro, att utskutet till att bli en annan människas squaw och livtjänare skall vara tillräckligt lockande för att föra alla sådana som Marjorie därifrån! Om han hade tänkt och läst äldre så, list, så skulle han ha uppsökt att de förmögna klassernas förtärdiga kvinnor dessa systemlösa, extravaganter, otygliga varslar existens endast tack vare det sakernas tillstånd som han vill förlänga - när en kvinna i kvinnans slaveri. Det är bara så att slaveriet utvecklats vidare den riktning som nästan allt slaveri så småningom gör. Slavernas ha i en betydligt blivits sinna herrar, och många män få en själva slava för att kunna hålla sina kvinnor i systolshet och extravaganter.

Varje morgon ett glas Fruktsalt-Samarin. Det håller hyfsen frän, det stiftar en invärtes rengöring, avlägsnar från kroppen oönskliga ämnen, utdrivar den skadliga urinsyra samt affärikar blodet, ger god hälsa.

Fruktsalt-Samarin per Saska Kr. 2.50 erhålles i apotek, hos droghandlare, m. E. Cederöfs TeKa, Fabrik, Stockholm.

Engelsmännen är i denna bok intet annat än den osjälviska och oförståndliga välgöraren. Pax Britannica gjorde slut på de ändlösa striderna och invasionerna. Till tack för att den engelske soldaten och polismanen upphåller tryggheten, blir han vid lämpligt tillfälle massakererad. Den faderliga regeringen leker tilläggs parlamentsaristokratiska, barnsliga och elaka indiska politikerna som till tack för detta den inför världen. Medan den indiske millionären utsuger sina egna landsmän och ockrar på deras fattigdom, lånar den idelle engelske kapitalisten Indien pengar till 3.6 % för att bygga järnvägar. Och engelska folkräddare, läkare och missionärer låta sig det modösamma väry uteländ befolkningen som den indiske nationalistens försämr.

Nationalisterna i Indien ana boken vara beställd från ledande anglo-indiskt håll, lagom till den kommande stora uppgörelsen om förvaltningen. Är bokens tes sann, borde ju den även begränsade självstyre som 1919 gavs till de årens tillbakä. Detta motståndet är dock ett dåligt sådant. Antag att boken varit i säck, innan den kom i påse, att man velat ha fram sanningen genom amerikanskt språk och verkliga gjort det vad sedan?

Troligtvis är bokens detaljer och sakuppgifter oanprilliga. Den är full av sanningar, men hollövers därför icke innehållna sanningarna. Den ger bara flickor och sår om säkert fennas, men utslutar allt som är livande och sunt. Det säger sig själv, att om moder Indien vore vad hon när ges ut för att vara och intet mer, då vore hon död. Om alla kvinnor och barn behandlas efter bokens recept, så skulle de redden vara utrotade.

Författarinnan frågar hur det är möjligt att 67,000 engelsmän skulle kunna påtrycka Indiens 3 millioner den eluga och mindervärdeskänsliga bland klasa över. Svaret har man i hennes egen bok. Den speglar just den främmande rasens överlevnethetskänsla, motvilja inför det främmande och desillusion över att se sin avsikt missförstådd. Till berömda och mest läsa Tagorens drama Det Oändliga som är ett enda passionerat skri mot otyckan att styras av en operomisk makt: indiska departementet i London och att påtvängas den västerländska mekaniseringen.

Vidare kan man utan att vara specialist på Indien beslå författarinna med att välja sina uppgifter när det är stöjda bokens res. Hindiska överbegrepp mot ordningmakten berättas men icke ordningmakterns perspektiv är knappast alldeles riktigt. Det är sant att England numera ser Indien som en civilisationsuppgift samtidigt som en marknad för dess industi. Men allt framställs England ända från den indiska kompartiet som en välgörare mot Indien är bra djävligt. När man ändå prisar engelsmännen arbete för att uppfostra Indien, kunde man ju tala om att detta arbete bekostas av de summor som regeringen tar ur folket för alkohol och opium och när man har så hemiska skildringar från tempel och heliga floder, kunde man ju också ha västerländskt kapital och se hur där går till.

Av Tagore, citeras några rader som försvar för barnäktenskapen. Varför icke citera hans sköna drama Chitra, en lovsång till den andliga gemenskapen och kamratskapet mellan man och kvinna, en hymn till den tappa, modiga, aktiva kvinnan? Ja, det var bara ett par exempel.

Boken kvalitänns denna invändningar till trots ett starkt intryck av engelsmännen hart när förtvylade uppgift i Indien, av faran att på vissa punkter sätta stopp för naturens egen reglering av förhållandena, när man inte kan helt genomföra sin egen regim. När Indiens befolkning trots allt elände ökat med 34 millioner på femtio år, därför att den har ett frött och fruktbar är härmed ett oeroselet skapat för hela världen. Det är inte godt att utifrån lyfta ett folk och att sammansätta väsenkiska civilisationer.

Den bakgrund mot vilken Gandhis gestalt skall ses, får också ge-

Varifrån ska vi få en mormor?

London lever för närvarande i miss Fanie Wards tocken.

Miss Ward är en amerikansk skådespelerska, som uppträtt på det stora Coliseum.

Hon är 60 år, ser ut som vore hon 25 och här det starkt förluktade tillkomsten «The eternal flappers».

«En flapper är en backfish, och eternal betyder evig eller beständig».

Hur blir man sig att, miss Ward? frågar alla illustrerade tidningar och alla skinnor, tillhörande damer.

«Det är så lätt, så lätt, säger miss Ward. — Vi lever i en lycklig tid, då veenskapen hjälper oss att bevare och förnya alla vävnader och blodkroppar. Grätt här och ryöker är något man aldrig borde stå inför. Alla kvinnor bör, när de äro 60, se ut som unga flickor på 30».

Unga flickor på 30 existera nämligen. Och denna sak växer med rasens fart. Gillan icke ett uttöthet är all skönhetsfarligaste fiende!

Tag var morgon ett varmt bad, efterföljt av en kall dusch!

Att hellre för litet än för mycket!

Dieten skall bestå av grönsaker, frukt, fisk, ägg, mjölk och vatten — vatten — vatten —

Drick aldrig mindre än två glas vatten om dagen) och sky alkohol som pesten!

Som nästos man ha råttigt av och man skall sova i sin säng, vara slapp i hela kroppen, från tillhåll till det yttersta hudkroppen, ligga flit utsträckt — icke stöka huvudet under vingen eller dra upp knäna till bakken — och samma med ett leende på läpparna och med vänliga tankar.

Det nyttar på det hela taget ingenting till att föröka bevara sin ungdom om ens inre är inte inställt på rätt väg.

Tänk på miss Fanie Wards — Man blir gul av svartiska och grön av avundsjuka.

Stäng ut alla obehagliga tankar — alla. Dessvärre gör det ingen tydlig anvisning på hur man lättast kommer in i detta permanenta lyckalighetsstillstånd.

Som motiv till miss Wards evangelium har sir William Orpen, Englands förste samtida målare, sagt sin mening om mittids-kvinnor:

«— Hon är beklädnad, säger han, i synnerhet här i England. Den förändring hon undergått de sista tio åren är mirakulös».

«Det koria häret — den smidiga gestalten och de slanka, kraftiga lemmarna — vad är det allsammans annat än en starkt betonande av den manliga kroppens överlägsna skönhet».

Det är oss kvinnan kopierar — det är vår förmåga balans hon tillagat sig. Och all detta är ju endast godt.

Den unga kvinnan är, en fröjd för sir Williams ögon.

Han framhåller också villigt, att hennes ungdomsvår länge, att alla övergångarna syna midrade.

«Men, frågar han, varifrån skall vi få en mormor till våra barn? Kan de verkligen vara beaktade med de många fördeliga symter, som miss Ward önskar berösta världen med?»

«Se på mitt porträtt av denna äldre dam. Är hon inte värdig? Skall denna äldra dotter dö ut?»

Tavlans visser oss en klok och mild, gråhårig dam, vars ansikte här spår av ett långt livs sorg och fröjder.

En tyllig, välsätt och kraftig hand visar i hennes stora kny. To meter tytt på dubbel bredd har gått åt till hennes svarta kjol.

Hon hör till en tid, som hände till både skoningar, landband och flicktorar.

Bra ser hon ut. Det har sir William innerligt rätt i.

Men det vore underligt, om de som nu äro unga någonsin skulle komma att bli små herrar».

Det må så vara att den moderna kvinnan icke blir så stabil som mormor.

Men då i det väl icke annat att göra än att tillmodigt vänta i hopp om att hon skall arta sig bättre som mormorsom.

(Ur Norges Kvindler.)

nom denna bok nytt djup och mörker, ju äskådligt. Man inser på ett nytt sätt omätligheten i hans uppgift, djärvheten — även mistagen — i hans strävan, tyngden av hans börd och hans själsmärken.

Man fattar bättre än förut att han i sin passionerade sorg och kärlek till moder Indien griper till den frivilliga bolgrörelsen för sitt folkly synden.

I handelsboden.

— Köp Tvättbjörn, lilla frun, sa' handelsman', ty den är billig och dryg och svensk och vederlig. 75 öre bara för ett stort paket! Vi ha ju utländska också för 50 öre, men de ställa sig dyrare. — Menar handelsman' att 50 öre är dyrare än 75? — Jo, just va' de' ä! Frun kan ju pröva själv.

Och lilla frun gjorde som handelsman sa', och kom till det resultatet, att för att få samma tvättvärde som ett 75-öres paket Tvättbjörn måste hon köpa mer än två 50-öres utländska.

Ser Ni, 30% vatten och 5% vattenglas i ett tvättmedel ha varken tvätt- eller penningvärde.

Tvätta med Vita Tvättbjörn

som garanteras fri från klor och frätande bioknedel.

573

Lojalitet och likalönsprincipen.

I vårt grannland, Danmark är sedan några år tillbaka likalönsprincipen genomförd. Kort innan detta hade hade lärarnorna i Köpenhamn ett tillfälle att visa sin lojalitet mot manliga kollegor. En framstående skolman, ordf. i en pedagogisk förening, gjorde uttalanden i ungefär samma anda som den, att vilken de svenska folkskollärarna givit uttryck. Lärarnorna gävo ett ärligt svar: varenda lärarinna, som tillhörde nämnda förening, beklärde sitt uttryde ur dessamma. Herr ordskolorbegränsat Kaper, nöddes avskiljningsprincipen gick igenom. De många folkskollärarna fannom det lojalit, att de kvinnliga kollegorna ej ville i lönlöshet; emne hindra fri konkurrens. I dessa dagar, då de svenska lärarnas betydelse tvill diskuteras på andra sidan sundet säger man där: Bevara oss! Om lärarnornorna arbetade för litet lön, så skulle kommunerna i sparansmätts skulle tackes samt lags otte det, och fri konkurrens mellan manlig och kvinnlig lärare vara förtä.

Att de större gossarna behöva stå under nåns ledning, vill helt visst ingen lärarinna eller mor motstå. Men flickorna då! Skola dessa berövas det överordet, det förståndet, de så väl behöva i en äldre dot av dro mer i behov av kritiskt ledning än någonsin tidigare eller senare i sitt liv! Skall Sveriges folkskoleffektor berövas sådott av förtärdare lärarnornas fasta ledning?

Folkskollärarnas attacker mot de kvinnliga kollegorna är inte något, som utanför skolans verksamhetsområde ständigt ansvarskännande personer ha lov att anse som sig vöddkännande.

Helga Esenberg.

GARDIN SHANTUNG

Finnes i 120 färgar.

6.00-7.50

Prover till landsorten.

MEETHS

Dröttinggat. 63, Stockholm.